

NE-994

Seat No. _____

Third Year B. A. Examination

April / May – 2003

Psychology : Paper - IX OR X

(Experimental Psychology - Theory)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે ક્રમ દર્શાવ્યો હોય તે જ ક્રમ ઉત્તરવહીના હાંસિયામાં લખો.
(૩) ઉત્તરો પ્રસ્તુત અને મુદ્દાસર હોવા જોઈએ.

૧ પરિવર્ત્ય એટલે શું ? પરિવર્ત્યોનાં વિવિધ વર્ગીકરણો વિગતવાર ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૧ ભેદિક ઉંબર એટલે શું ? ભેદિક ઉંબર નક્કી કરવા માટેની લઘુત્તમ ફેરફારની પદ્ધતિ વર્ણવો. ૧૪

૨ ધ્યાન વિભાજન એટલે શું ? ધ્યાન વિભાજન અંગેના પ્રયોગો વર્ણવો. ૧૪

અથવા

૨ સાહચર્યની વ્યાખ્યા આપી, શાબ્દિક સાહચર્યના પ્રાયોગિક અભ્યાસોના પ્રકારો વર્ણવો. ૧૪

૩ શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપી શિક્ષણના પ્રકારો વિગતવાર ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૩ પરિણામના જ્ઞાનની વિભાવના સમજાવી પ્રત્યક્ષ કારક શિક્ષણમાં પરિણામના જ્ઞાનની અસરો પ્રાયોગિક અભ્યાસને આધારે સ્પષ્ટ કરો. ૧૪

- ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પેટાપ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો : ૧૪
- (અ) 'સમગ્ર રજૂઆતની પદ્ધતિ' અને 'અપેક્ષા પદ્ધતિ'ની સમજૂતી આપો.
- (બ) સળંગ વિરુદ્ધ અંતરિકૃત પદ્ધતિની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- (ક) વિભાવના (concept)નો અર્થ સ્પષ્ટ કરી વિભાવનાના પ્રકારો વર્ણવો.
- (ડ) સમસ્યા ઉકેલમાં પ્રયત્ન અને ભૂલનો ફાળો ચર્ચો.
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિષે નોંધ લખો : ૧૪
- (૧) પ્રાયોગિક જૂથ અને નિયંત્રિત જૂથ
- (૨) સાહચર્યનું નિદાનાત્મક અને ચિકિત્સાત્મક મૂલ્ય
- (૩) શિક્ષણના વક્રો
- (૪) શાબ્દિક શિક્ષણમાં ક્રમિકસ્થાનની અસરો
- (૫) વિભાવના શિક્ષણ અંગેના 'નામકરણ' અને 'વર્ગીકરણ'ના પ્રયોગો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures to the **right** indicate full marks of the question.
- (2) Write the same question number in the margin of answer book as mentioned in question paper.
- (3) Answer must be precise and relevant.

- 1 What is variable ? Discuss in detail the various classifications of variables. 14

OR

- 1 What is differential threshold ? Describe the method of minimal changes for determining differential threshold. 14

2 What is division of attention ? Describe the experiments on division of attention. 14

OR

2 What is association ? Describe the types of verbal association's experiments. 14

3 Define learning and describe in detail the types of learning. 14

OR

3 Explain the concept of knowledge of result. Describe the effects of knowledge of result on perceptual motor learning on the base of experimental study. 14

4 Answer any **two** sub questions from the following : 14

(a) Explain in detail the method of complete presentation and the anticipation method.

(b) Describe in detail, mass *V/s* distributed practice.

(c) Clarify the meaning of concept ? Describe the types of concept.

(d) Discuss the role of trial and error in problem solving.

5 Write note on any **two** of the following : 14

(1) Experimental group and control group

(2) Diagnostic and clinical uses of association

(3) Learning curves

(4) The serial position effects in verbal learning

(5) Naming and classification experiments regarding concept learning.